

מדת - ב"ו (ע"ד ברכות ה' ועוד: "שלא כמדת הק' מדת ב"ו". לראות בד"ס הנמצא גם כזה). **לית אתר פנוי מיני' (ת"ז** נז' ולהעיר ג"כ: שמ"ד פ"ב. זח"ג רנז: ז"ח יתרו נה). **כדכתיב כי (ישעי' נה ח') וכתביב כן (ישעי' נה ט')**.

פרק כא והנה מדת הקב"ה שלא כמדת בשר ודם שהאדם כשמדבר דבור הרי הבל הדבור שבפיו הוא מורגש ונראה דבר בפני עצמו מובדל משרשו שהן עישר בחי' הנפש עצמה אבל הקב"ה אין דבורו מובדל ממנו ית' ח"ו כי אין דבר חוץ ממנו ולית אתר פנוי מיני' ולכן אין דבורו ית' כדבורינו ח"ו וכמו שאין מחשבתו כמחשבתינו כדכתיב כי לא מחשבותי מחשבותיכם וכתביב כן גבהו דרכי מדרכיכם וגו' ולא נקרא דבורו ית' בשם דבור רק עד"מ כמו שדבור התחנות שבאדם הוא מגלה לשומעים מה שהיה צפון ונעלם במחשבתו כך למעלה בא"ס ב"ה יציאת האור והחיות ממנו ית' מהעלם אל הגילוי לברוא עולמות ולהחיותם נק' בשם דבור והן הן עשרה מאמרות שבהן נברא העולם וכן שאר כל התורה נביאים וכתובים שהשיגו הנביאים במראה נבואתם. והרי דבורו ומחשבתו כביכול מיוחדות עמו בתכלית היחוד ד"מ כמו דבורו ומחשבתו של אדם בעודן בכח חכמתו ושכלו או בתשוקה וחמדה שבלבו קודם שעלתה מהלב למוח להרהר בה בבחי' אותיות שאז היו אותיות המחשבה והדבור הזה הנמשכות מחמדה ותשוקה זו בכח בלב ומיוחדות שם בתכלית היחוד בשרשן שהן החכמה ושכל שבמוח וחמדה ותשוקה שבלב. וככה ממש ד"מ מיוחדות דבורו ומחשבתו של הקב"ה בתכלית היחוד במהותו ועצמותו ית' גם אחר שיצא דבורו ית' אל הפועל בבריאות העולמות כמו שהיה מיוחד עמו קודם בריאת העולמו' ואין שום שינוי כלל לפניו ית' אלא אל הברואים המקבלים חיותם מבחי' דבורו ית' בבחי' יציאתו כבר אל הפועל בבריאת העולמות שמתלבש בהם

כז

מ"מ, הגהות והערות קצרות - עם פענוחים

מדת - בשר ודם: ע"ד ברכות ה, א, ועוד: "שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם". - לראות בדקדוקי סופרים הנמצא גם בסגנון כזה: "מדת הקב"ה שלא כמדת בשר ודם"¹.
לית אתר פנוי מיני': תיקוני זהר תיקון נז'². ולהעיר ג"כ: שמ"ד פ"ב, ה ("אין מקום פנוי בלא שכינה"). זח"ג רנז, ב ("מה רבון עלמין כו' בכל סטרא שולטנותי", אוף הכי כו' נשמתא כו' בכל סטר שולטנותא ולית אבר פנוי מנה").
זהר חדש יתרו נה, ב' ("דבכל אתר איהו קב"ה").
כדכתיב כי: ישעי' נה ח'.
וכתיב כן: ישעי' נה ט'.
שלא יוכלו כו': עיין לקמן פל"ו: "השינוי הוא אל

לקוטי פירושים

כמו שאין מחשבתו כמחשבתינו:
כלומר, כמו שמובן שאין מחשבתו כמחשבתינו.

(שיעורים בספר התניא ע' 238)

וכן שאר כל התורה נביאים וכתובים: כלומר, וכן שאר התיבות של תורה נביאים וכתובים - אף שאינם כמו העשרה מאמרות שנתגלו בשביל "לברוא עולמות ולהחיותם", מ"מ, נקראים גם הם בשם דיבור, כיון שיצאו ונתגלו כו'.
- עיין שער היחוד והאמונה ספ"ב.

(שט ע' 239)

1 בדקדוקי סופרים - ליתא. 2 צא, סע"ב. 3 בדפוס מונקאטש תרע"א. ובדפוסים שלפנינו: לג, סע"ב.

שלא יוכלו כו' (עי' פל"ו).
ולהעיר ממגילה יט:).
כדכתיב גם (תילים
קלט' יב'). כהדין קמצא
דלבושי' מיני' ובי' (ב"ר
כ"א מין חגב. נזכר ע"ח
שער הכללים רפ"א).
כמ"ש כי (דברים ד'
לה'). במ"א (עיין
שהיחזה"א פ"ו).

להחיותם ע"י השתלשלו' מעלה לעלול וירידת המדרגו'
בצמצומים רבים ושונים עד שיוכלו הברואים לקבל
חיותם והתהוותם ממנו ולא יתבטלו במציאות וכל
הצמצומים הם בחי' הסתר פנים להסתיר ולהעלים
האור והחיות הנמשך מדברו ית' שלא יתגלה בבחי'
גילוי רב שלא יוכלו התחתונים לקבל ולכן ג"כ נרמה
להם אור וחיות הדבור של מקום ב"ה המלוכש בהם
כאלו הוא דבר מובדל ממדותו ועצמותו ית' רק שנמשך
ממנו ית' כמו דבור של אדם מגפשו. אך לגבי הקב"ה
אין שום צמצום והסתר והעלם מסתיר ומעלים לפניו
וכחשכה כאורה כדכתיב גם חשך לא יחשך ממך
וגו' משום שאין הצמצומים והלבושי' דבר נפרד ממנו
ית' ח"ו אלא כהדין קמצא דלבושי' מיניה וביה כמ"ש
כי ה' הוא האלהים וכמ"ש במ"א ולכן קמיה כולא
כלא חשיב ממש:

מ"מ. הגהות והערות קצרות - עם פענוחים

כהדין קמצא דלבושי' מיני' ובי': ב"ר פכ"א,
ה. והוא מין חגב⁴. נזכר בע"ח שער הכללים
רפ"א⁵.
כמ"ש כי: דברים ד' לה'.
במ"א: עיין שער היחוד והאמונה פ"ו⁶.

המקבלים חיותו ואורו ית' שמקבלים ע"י לבושים
רבים המכסים ומסתירים אורו ית', כדכתיב כי לא
יראני האדם וחי . . עוה"ז התחתון . . מאיר שם
ע"י לבושים והסתר פנים המסתירים ומעלימים
אור א"ס ב"ה שלא יבטלו במציאות" (ושם,
שבמ"ת שהי' הגילוי ללא הסתר פנים כלל, "היו
בטלים במציאות ממש", ורק ע"י התורה יכולים
לקבל כו'). ולהעיר ממגילה יט, ב: "אלמלי נשתייר
במערה שעמד בה משה ואליהו כמלא נקב מחט
סדקית (כשעבר עליהן הקב"ה), לא היו יכולין
לעמוד מפני האורה, שנאמר כי לא יראני האדם
וחי".
כדכתיב גם: תילים קלט' יב'.

4) פי' מת"כ שם. 5) ושם: "כשעלה ברצונו . . לברוא
את העולם . . האציל נקודה א' . . אור וחיות נקודה זו
יורדת מן המאציל בתוכה ביחד שהיא הכלי עם נשמתו,
כהדין קמצא דלבושי' מיני' ובי'". 6) לכאורה הכוונה
ששם נתבאר כללות הענין בארוכה ובעומק יותר (וראה
גם סה"מ מלוקט ח"ד ע' שמא).